

16 МИР ТА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Серед Національних завдань з ЦСР «Мир, справедливість та сильні інститути», «Партнерство заради сталого розвитку» є таке: «Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)». Тут теж забезпечується партнерство держорганів, приватного сектора, громадянського суспільства і громадян. Сприяють тому ініціативи по соціальному згуртуванню, Проект «Відновлення і примирення в охоплених конфліктом громадах України» ПРООН, до чого залучилися й ми. Корисною була участь в освітніх стажуваннях, обмінах делегаціями з прилученням до єдиного українського громадського, культурного простору. ПРООН підтримує гастролі молодіжної трупи обласного театру-переселенця. Нові можливості відкрив безвізовий режим. На порядку денному – миротворча місія ООН.

Луганщина стикається із новими викликами в умовах динамічних міграційних процесів. Тому молодь створює відкриті простори для поліпшення неформального спілкування, й ПРООН це підтримує. Ми охоче поділилися досвідом Северодонецького ВПУ: Євроклубу «Шлях до мрії» з його

Участь молоді у перспективному розвитку України, світовому, людському прогресі є одним з пріоритетів нашого суспільства, структур ООН. Дослідження «Молодь України-2015» виявило: не завжди вистачає активності, повинно бути більше молодіжних платформ, ініціатив. 1000 днів ЦСР – тільки початок. Тож кожного дня робитимемо разом цілеспрямовані кроки до мети. Цілі Сталого Розвитку – наші цілі!

Семен ПЕРЦОВСЬКИЙ, заслужений журналіст України, секретар Луганської регіональної організації НСЖУ, шеф-редактор «Талісману».

Молодь Луганщини: Цілі Сталого Розвитку – наші цілі!

НМЦ ПТО рекомендує обговорювати матеріали «Талісману» на виховних годинах, інших заходах.

Газета випущена в рамках реалізації міні-ініціативи по соціальному згуртуванню за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН), Проекту «Відновлення і примирення в охоплених конфліктом громадах України», який реалізується за підтримки Урядів Швеції і Швейцарської конфедерації. Погляди, думки, висновки та інша інформація, представлені в даній газеті, не обов'язково відображають точку зору ПРООН, за винятком випадків, коли безпосередньо вказано, що ПРООН є автором тексту.

Обласна газета
«ТАЛІСМАН»
(свід. ЛГ-240 від
13.07.1995 р.).

Засновник
та шеф-редактор
С.А. ПЕРЦОВСЬКИЙ.
E-mail:
persemen@gmail.com

Редакція: 93404, м. Северодонецьк,
просп. Центральний, 17, ВПУ, каб. 119,
тел. 8(06452) 4-51-14, 4-31-37;
моб. 066-693-27-20.
E-mail: sed_VPU@ukr.net
Сайт: <http://www.svpu-profi.lg.ua>

Виготовлено в друкарні «Петіт»,
м. Северодонецьк, вул. Федоренка,
10, тел. 70-29-48
Зам. №263 Наклад 5000 прим.
Безкоштовно.

ТАЛІСМАН

Газета учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти
та старшокласників закладів загальної середньої освіти Луганської області

№4 (80)*

Червень
2018 року

Спецвипуск

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: 1000 ДНІВ

МОЛОДЬ – РАЗОМ З ООН,
НІКОГО ОСТОРОНЬ

Семен ПЕРЦОВСЬКИЙ, заслужений журналіст України, секретар Луганської регіональної організації НСЖУ, шеф-редактор «Талісману»
Випуск «Талісману» за підтримки ПРООН, наша участь в її заходах викликали у молодих читачів жваву зацікавленість роботою міжнародних організацій. Ми зробили цей тематичний номер, аби відповісти на основні питання, поєднати глобальні завдання Цілей Сталого Розвитку з конкретними справами в рідному краї. Адже багато чого робиться саме заради молоді, розраховане на її активну роль. Такий досвід буде корисним всюди, з ним доцільно знайомити й надалі.

ВІДЧУЙ ПРИЧЕТНІСТЬ

Мешканці нашої Луганської області щиро цінують чуттєву допомогу, що їй надає населенню постраждалих від збройного конфлікту районів Організація Об'єднаних Націй. Співробітники її Представництва в Україні, представництво Програми розвитку ООН (ПРООН), Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), ООН-Жінки, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Фонду народонаселення ООН (ЮНФПА), Міжнародної організації з міграції (МОМ), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ), Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), інших структур на місці беруть участь у розв'язанні матеріально-технічних, організаційних проблем. Одним з центрів розробки важливих ініціатив з участю громад, де прагнуть нікого не залишити осторонь, став ООнівський офіс по вулиці Єгорова, 8 в Северодонецьку.

Читачам «Талісману» – унчям профтехосвіти, шкіл цікаво буде дізнатися, що колись в цьому будинку, до одержання нового, знаходилося ПТУ. І зараз освітня будова тут часто. Зокрема, разом з Міністерствами економічного розвитку і торгівлі (МЕРТ) й освіти і науки (МОН) України активісти ПРООН опікуються розширенням STEM-освіти – з високих технологій, інженерії тощо. Показово, що поруч, у

Вищому профучилищі (ВПУ), на базі якого виходить наша газета, нині готують й фахівців з комп'ютерної інженерії. «Вони разом зі студентами місцевого університету розвивають творчі здібності в наших Хакатонах для молодих програмістів», – зазначає радник ПРООН Анна Борова.

Отож, тема нашої розмови – розвиток, що повинен тривати завжди, в усьому. Як раз 1000 днів тому, в кінці вересня 2015 р., на Саміті в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН були затверджені Цілі Сталого Розвитку (ЦСР) задля перетворення світу. Це 17 цілей і 169 завдань до 2030 р. (<https://www.un.org/sustainabledevelopment/>). На їх основі встановлюються показники в країнах. В Україні є Національна система ЦСР (86 завдань та 172 показники моніторингу виконання). Варто прочитати Урядову Національну доповідь «ЦСР: Україна» 2017 р., підготовлену МЕРТ (http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf). Зокрема, заплановане вагоме збільшення ВВП, експорту високотехнологічних товарів, просування України з 64 до 40 місця в рейтингу «Глобальний інноваційний індекс», до топ-20 країн з легкості ведення бізнесу, самореалізації населення тощо.

Проаналізуємо, як це працює в місцевому вимірі, для всіх нас, разом з нами. ЦСР, що так чи інакше стосуються кожного, роблять молодь України причетною до усього людства, до загального сьогодення та майбутнього.

1 ПОДОЛАННЯ
БІДНОСТІ

Ми, напевно, теж визначили б основними такі цілі: «Подолання бідності», «Подолання голоду, поліпшення харчування, розвиток сільського господарства». Передбачено, зокрема, «підвищити життєстійкість малозабезпе-

1, 2. БІДНОСТІ, ГОЛОДУ – НІ!

чених та осіб, які перебувають в уразливому становищі, і зменшити їх незахищеність і вразливість».

Одне з українських завдань: «Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки». Зараз, наприклад, середній розмір призначеної субсидії з оплати житлокомунпослуг на домогосподарство по Луганщині, за статистикою, наближається до 700 грн. А ось середній розмір допомоги по безробіттю в області на 40% нижче мінімальної зарплати. ПРООН, місцеві органи активізують непрацюючих працездатних

діловими ініціативами, громадськими роботами.

В Національній доповіді рекомендується «зменшення масштабів дитячої бідності за рахунок поширення безоплатних послуг для розвитку дитини на всіх етапах її становлення». В області діють безкоштовні освітні, культурні, спортивні програми для дітей. ПРООН підтримує Центри дитячо-юнацької творчості, нещодавно провела Дебатний турнір школярів та студентів Донбасу, до якого залучився й наш «Талісман». Чимало випускників обласної школи-інтернату для дітей-сиріт стали унчами профтех-

2 ПОДОЛАННЯ
ГОЛОДУ

освіти (ПТО). Держава, педагоги опікають їх, дбають про подальше влаштування. У колективах турботливо відносяться до багатодітних родин, вимушених переселенців.

Наш земляк, письменник
(Продовження
на стор. 2-3)

(Продовження. Початок на стор. 1)

Сергій Жадан вважає, що з першої ЦСР впливають інші. Він віддав премію за свій роман на допомогу дітям Луганщини. Не залишається осторонь благодійності олімпійська чемпіонка Лілія Подкопаєва. Таких небайдужих багато. Учні збирали продукти для мешканців Авдіївки, постраждалої від обстрілів. Волонтерський загін Червоного Хреста з Северодоне-

цького ВПУ займається розвантаженням продовольчої, іншої гуманітарної, в тому числі ООНівської, допомоги. Виконуються рекомендації ФАО. Розмінування земель (з міжнародною участю) збільшить площі посівів. Підтримка фермерів, сільгоспкооперативів, держпрограма дотацій на тваринництво сприятимуть відновленню поголів'я худоби. В області

потрібно долати чималі логістичні труднощі. Молодь, насамперед з професійних аграрних ліцеїв, долучається до визначеного ЦСР розвитку сільського господарства, продринку. Це й участь у сільгоспярмарках, власні господарства. У Новоайдарському профліцеї діє унікальна лабораторія контролю якості продуктів, у Северодонецькому торгово-кулінарному ВПУ

№92 – дешева учбова міська ідея. Вивчаючи економіку, учні аналізують зростання зарплат, пенсій, стипендій. Тут є позитив. Але, на жаль, залишаються заборгованість із виплати зарплат, борги населення за комунпослуги, зростають споживчі ціни. ЦСР як раз й спрямовані на досягнення балансу в рівні життя всіх верств.

3 МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я**4** ЯКІСНА ОСВІТА**5** ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ**6** ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ

проблеми питної води, підйому рівня шахтних вод. Їх вирішення передбачене й «Стратегією розвитку Луганської області», котру підтримують ПРООН, країни-донори. Завдяки їх коштам, новій техніці вже покращене водопостачання в Кремінній. У Северодонецьку діє науковий інститут «Водоочісні технології»; потужний комплекс біохімічного очищення стоків об'єднання «Азот» обслуговує все місто. Але місцеві озера забруднені, висихають. Хіба в цьому не винні ті, хто нехтують екологічними нормами? А ось учнівська, інша молодь проводить масові «рятувальні» заходи. Не обходять молодих й питання доступної та чистої енергії,

3, 4, 5.
З ВИСОКИМИ МІРКАМИ

Три наступні ЦСР: «**Міцне здоров'я і благополуччя**», «**Якісна освіта, можливість постійного навчання**», «**Гендерна рівність**».

Медицина сфера реформується за принципом «Гроші йдуть за пацієнтом». Це й сімейні лікарі, далі – госпітальні округи, страхова медицина. Розгорнуті обласні медзаклади, евакуйовані з непідконтрольної території. Їх оснащення допомогли структури ООН. Посилена боротьба зі шкідливими звичками, за здоровий спосіб життя, самозбереження. Втім, молоді тут треба бути активнішою, вимогливішою до себе.

Серед завдань ЦСР – зменшення тяжких наслідків ДТП. Зросли обсяги вкрай потрібного ремонту доріг, оновлення світлофорів. У Северодонецькому ВПУ для майбутніх водіїв обладнали автополігон. А в червні 2018 р., теж згідно з ЦСР, першими в ПТО області створили умови для інклюзивного навчання людей з інвалідністю. Долають гендерну нерівність в навчанні. Автор цих рядків розповів в газеті «Голос України» про сільську дівчину Світлану Несмашну, яка навчається у ВПУ на автослюсаря, тутешню наставницю майбутніх зварників Олександру Ворошилову, визнану «Молодою людиною року» Луганщини. Надихає й приклад молодого вченого Андрія Кононенка (теж випускника, потім викладача ВПУ) – автора

електронного підручника. Днями він захистив дисертацію.

Профосвітяни Луганщини ініціювали яскраві «Вернісажі професій». ЦСР орієнтують на оволодіння навичками, що сприяють працевлаштуванню. З такої теми редакція нашої газети влаштувала днями «круглий стіл» керівників Навчально-методичного центру, закладів ПТО та Укрпошти, де налагодили їхнє співробітництво.

Потяг до знань на всіх рівнях стимулюють інноваційні підходи. Почали діяти опорні школи, навчально-практичні центри. У ПТУ впроваджують дуальну освіту, яка здобувається в навчанні та праці. Сформована за європейськими стандартами система ЗНО зумовлює об'єктивність, подолання корупції, рівний доступ до вишів. В регіоні доступні післядипломна освіта, різні курси, тренінги (серед них – й від агенції ООН), «університети» для пенсіонерів.

Популярні тренінги від ООН-Жінки. В Северодонецьку при сприянні цієї організації молоді митці створили мурал з протидії гендерно зумовленому насильству. Зросла участь молодих жінок у підприємстві, їхня дистанційна зайнятість. Та ж Укрпошта провела в регіоні свою E-Export School, до якої залучені й місцеві молоді майстрині Hand Made, творчі клуби народного ужиткового мистецтва. Помітно збільшилось представництво жінок, молоді у владних структурах.

6, 7.
В ГАРМОНІЇ З ДОВКІЛЛЯМ

Ми все більше розуміємо актуальність таких Цілей, як «**Чиста вода та належні санітарні умови**», «**Відновлювана енергія**». Третина водопроводів країни в занепаді, що приводить до значних втрат води. У водойми потрапляє багато неочищених стоків.

На Донбасі давно загострилися проблеми питної води, підйому рівня шахтних вод. Їх вирішення передбачене й «Стратегією розвитку Луганської області», котру підтримують ПРООН, країни-донори. Завдяки їх коштам, новій техніці вже покращене водопостачання в Кремінній. У Северодонецьку діє науковий інститут «Водоочісні технології»; потужний комплекс біохімічного очищення стоків об'єднання «Азот» обслуговує все місто. Але місцеві озера забруднені, висихають. Хіба в цьому не винні ті, хто нехтують екологічними нормами? А ось учнівська, інша молодь проводить масові «рятувальні» заходи. Не обходять молодих й питання доступної та чистої енергії,

енергозбереження. Збройний конфлікт привів до того, що область опинилася на енергетичному «острові». Проект її з'єднання з енергосистемою України почали реалізовувати. Без цього промисловість не запрацює на повну потужність, не буде достатньої зайнятості.

На тому ж «Азоті» змонтована когенераційна установка для комплексного одержання електричної та теплової енергії. В містах, районах встановлюються автономні сонячні електростанції, альтернативні котельні, економічні системи опалювання, утеплюються будинки. Є цільові роботи молодих науковців, студентів **Східноукраїнського національного університету імені В. Даля**, при якому за підтримки ПРООН та ЄС створений **Ресурсний центр зі сталого розвитку**. А для учнів регіону ПРООН нещодавно провела конкурс з моделювання вітряних установок. Іде інтегрування в міжнародні програми.

7 ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГІЯ**8** ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Молодь знає, що на таких ЦСР, як «**Гідна праця та економічне зростання**», «**Промисловість, інновації та інфраструктура**», базується чимало факторів розвитку. Й налаштована на

10 ЗМЕНШЕННЯ НЕРІВНОСТІ**12** ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ**13, 14, 15.**
ЗА ЗАКОНОМ ЗБЕРЕЖЕННЯ

Ми причетні до всіх ЦСР, навіть до «**Боротьба зі зміною клімату**», «**Збереження морських екосистем**», «**Збереження екосистем суші**». Для Донбасу актуальне зниження викидів парникових газів (Україна має такі міжнародні зобов'язання), забруднень річок Азовського басейну. Молодь регіону

8, 9.
ПРАЦЮВАТИ ПО-СУЧАСНОМУ

модернізацію, підвищення ефективності виробництва. Плідно працюють з молоддю у Северодонецькому НВО «Імпульс», де створюють електронно-обчислювальні комплекси для АЕС тощо. Молоді учасники проектів ПРООН креативно сприяли успіху регіонального Бізнес-форуму та виставки підприємств всіх галузей, поживленню інвестиційної діяльності, інновацій, стартапів, поширенню Інтернету.

Готуються рішення щодо

розвитку в області залізничного, іншого сполучення. Завдяки міжнародній участі відбудовані мости. Збільшується частка переробної промисловості. Спрощене ведення бізнесу.

Днями Україну обрали до **Економічної та Соціальної Ради ООН**. Це зобов'язує й краще використувати експортний потенціал Луганщини, яка має партнерів у 58 країнах. Поки тут експорт покриває імпорт лише на 2/3. База

9 ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА

для зростання, молоді кадри є. А долучаючись до громадських організацій, молодь вчиться захищати свої трудові права, використовувати соціальні ліфти. Так, як в усьому сучасному світі.

10, 11, 12.
ВСІЄЮ СПІЛЬНОТОЮ

А як впливають на наше життя Цілі «**Зменшення нерівності**», «**Сталий розвиток міст та спільнот**», «**Відповідальне споживання**»? Молоді потрібний рівний доступ до соціальних послуг. Звичними стали шкільні автобуси, безкоштовні гуртожитки профтехосвіти, пільги різним категоріям для навчання за рахунок бюджету... Завдяки Освітнім центрам полегшений вступ для абітурієнтів з непідконтрольних територій. Для молодих сиріт звіти днями відкритий соціальний будинок під Северодонецьком. В цьому місті діє комплекс «Юність», у клубах якого поруч з домом може безкоштовно

займатися кожний. Серед соцгарантій – система пільгового молодіжного кредитування на будівництво житла. Тут Луганщина серед перших.

Вона відзначається й у реформі з передбаченої ЦСР децентралізації, створенні об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Їх власні доходи на одного жителя за 2017 р. по області зросли на 48% – до 2965 грн. ОТГ додали можливостей селам. А в Рубіжному планується створити індустріальний парк. В Україні частка місцевих бюджетів із трансфертами у зведеному бюджеті досягла 51,5%. З 2014 р. держпідтримка на розвиток територіальних громад зросла в 39 разів.

Молодь, беручи, зокрема, участь в програмах ПРООН, доводить: від громад залежить багато. Серед переможців оголошених в області конкурсів проектів Громадських бюджетів чимало молодих. Активісти ПРООН, громадських організацій долучилися до планування розвитку територій, впроваджують ініціативи з іміджевої, туристичної привабливості Сходу України.

Для більш відповідального споживання осучаснюються участь в системі REACH (регламенту ЄС поводження з хімічними речовинами), утилізація відходів, методи зберігання зерна.

13 БОРОТЬБА ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ**14** ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ**15** ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ

опікується збільшенням лісових, заповідних площ, збиранням, сортуванням, скороченням відходів пластику, які забруднили океани та сушу.

Днями учениця Маріуполь-

ського техліцею Катерина Малкіна заслужила золоту медаль міжнародної екологічної «Олімпіади геніїв» у США за проект «Метод біоутилізації поліетилену високої щільності». Наша ко-

манда, підтвердивши високий освітній рівень українців, здобула там ще п'ять медалей. Нам все під силу!

(Закінчення на стор. 4)